

THE USE OF AI, CHATGPT - THE STUDENT LEARNING MODEL

Lidjia Kamcheva – Panova

UGD, Faculty of Philology – Shtip, North Macedonia, lidija.panova@ugd.edu.mk

Igor Stanojoski

UGD, Faculty of Philology – Shtip, North Macedonia, igor.stanojoski@ugd.edu.mk

Abstract: AI is already a big part of our lives. Artificial intelligence is all around us, and its use is widespread - from social networks, through educational technology, all the way to video games, innovative toys, better understanding of the natural languages, problem solving, automatic programming, because it is a complex of many disciplines which are interconnected.

Artificial intelligence will inevitably change the world, as well as the institutions, the educational system and forcing educational institutions to change.

Schools (primary, secondary and higher education institutions) have a key role in the use of artificial intelligence.

The most used AI model is the so-called ChatGPT model. Lately, more and more people are talking about the danger of AI in studying, its abuse, but in the academic community they are also talking about its application, which has a positive effect on students.

With this paper, our goal is to find out how much our students use AI, or more specifically the ChatGPT model.

The students of the Faculty of Philology – in the field of teaching, "Goce Delchev" University - Shtip will be surveyed. We will use a survey questionnaire, in order to see if our students use AI, how much they use it and what they use it for the most. This research will be a base and will be of great benefit to professors in changing the way of teaching, the choice of students' activities, as well as changing the way of evaluation.

Keywords: AI, CHATGPT, students, learning

УПОТРЕБАТА НА ВИ, CHATGPT - МОДЕЛОТ ВО УЧЕЊЕТО КАЈ СТУДЕНТИТЕ

Лидија Камчева – Панова

УГД, Филолошки факултет – Штип, Република Северна Македонија, lidija.panova@ugd.edu.mk

Игор Станојоски

УГД, Филолошки факултет – Штип, Република Северна Македонија, igor.stanojoski@ugd.edu.mk

Резиме: ВИ е веќе голем дел од нашите животи. Вештачката интелигенција е насекаде околу нас, а нејзината употреба е широко распространета – од социјалните мрежи, преку образовната технологија, па сè до видео игрите, иновативните играчки, разбирањето на природните јазици, решавање проблеми, автоматско програмирање, затоа што таа е сплет на многу дисциплини кои се меѓусебно поврзани.

Вештачката интелигенција неминовно ќе го менува светот, ќе ги менува институциите, ќе го менува и образовниот систем и ќе ги тера образовните институции да се менуваат.

Училиштата (основните, средните и високообразовните институции) имаат клучна улога во користењето на вештачката интелигенција

Како најкористен модел од ВИ е т.н ChatGPT – модел. Во последно време, сè почесто се зборува за опасноста од ВИ во студирањето, неговата злоупотреба, но во академската заедница се зборува и за негова примена која позитивно влијае врз студентите.

Со овој труд сакаме да дознаеме, како и колку нашите студенти користат ВИ, поточно ChatGPT – моделот.

Ќе бидат анкетирани студентите на Филолошки факултет – наставна насока, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Ќе примениме анкетен прашалник, со цел да видиме дали нашите студенти користат ВИ, колку ја користат и за што најмногу ја користат. Ова истражување ќе биде база и ќе биде од голема корист и за професорите во менување на начинот на предавања, изборот на активности на студентите, како и менување на начинот на оценување.

Клучни зборови: ВИ, ChatGPT, студенти, учење

1. ВОВЕД

Вештачката интелигенција (AI Artificial Intelligence) е „дел од компјутерската наука (информатиката) кој се занимава со развивање на способноста на компјутерите да извршуваат задачи кои бараат некаков облик на интелигенција, т.е. да можат да се снајдат во нови ситуации, да учат нови концепти, да донесуваат

заклучоци, да го разберат природниот јазик, да препознаваат сцени итн.“ (Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021).

Авторот Павле Валерјев, истакнува дека има сè повеќе мали апликации на вештачката интелигенција за специфични задачи, како што се обработка на јазици, вештачки тутори и слично, кои сè повеќе се користат во секојдневните кориснички програми, игри, уреди, лични возила и други места. (Valerjev, 2006, 114).

ВИ е веќе голем дел од нашите животи. Вештачката интелигенција е насекаде околу нас, а нејзината употреба е широко распространета – од социјалните мрежи, преку образовната технологија, па сè до видео игрите, иновативните играчки, разбирањето на природните јазици, решавање проблеми, автоматско програмирање, затоа што таа е сплет на многу дисциплини кои се меѓусебно поврзани.

Како најкористен модел од ВИ е т.н ChatGPT – модел. Што претставува ChatGPT? Модел, чатбот, во сопственост на OpenAI (OpenAI, 2022) кој користи интернет податоци за да одговори на прашања, да изврши / реши задачи, да генерира текстови користејќи го природниот јазик на „соговорникот“. Тој е магацин на текстови и знаења од различни области и најголем јазичен модел кој некогаш бил создаден. (Zhang, Li, 2021, 832).

Вештачката интелигенција неминовно ќе го менува светот, ќе ги менува институциите, ќе го менува и образовниот систем и ќе ги тера образовните институции да се менуваат.

Според мислењето на Светскиот економски форум, во многу блиска иднина вештачката интелигенција ќе има големо влијание врз образованието, но и врз целата цивилизација. Затоа, задачата на училиштето е да вложи максимални напори да ги подготви учениците за предизвиците на 21 век, учејќи ги како одговорно, креативно да користат ВИ за своја и општа корист.

Училиштата (основните, средните и високообразовните институции) имаат клучна улога во користењето на вештачката интелигенција.

Вештачката интелигенција, како образовна алатка, ќе им донесе знаења, вештини и алатки на младите кои ќе им помогнат да го подобрат и променат општеството во кое живееме, се надеваме на подобро.

2. УПОТРЕБАТА НА CHATGPT ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Во последно време, сè почесто се зборува за опасноста од ВИ во студирањето, неговата злоупотреба, но во академската заедница се зборува и за негова примена која позитивно влијае врз студентите. Студентите можат да го користат ChatGPT во текот на учењето или изработка на проекти за да можат полесно да дојдат до некои податоци, кои можеби не им се достапни. На тој начин ChatGPT им помага на студентите во учењето, продлабочувајќи им ги знаењата, нивната поврзаност, поврзување на одреден поим во различни подрачја. Истражувањата покажуваат и зголемена мотивација за вклучување во наставата и учењето кај студентите, како и стекнување со нови искуства, зголемување на креативноста, но и критичкото размислување. Исто така, ChatGPT може да биде од голема корист за студентите на Факултетите за образовни науки, како и на Филолошките факултети, кај студентите од наставна насока, за подобрување на подготовката за изведба на наставен час и подобрување на наставниот материјал. Од спроведените истражувања, како голема помош на професорите од ChatGPT е попрегледното и подостапно согледување како напредува студентот, предлагајќи му на професорот различни идеи за пристап кон студентот за негово поефикасно и поефективно напредување во учењето. На професорите им помага за полесен, попродуктивен и побрз начин на подготовка на тестови, испитни прашања, класифицирајќи им ги по тежински нивоа.

Како што наведува Zhai, ChatGPT – моделот доколку се користи за помош при учењето, може да ги препознае потребите на студентите, во смисол да открие на што студентот треба да обрне внимание или каде му треба поголема поддршка за да може студентот успешно да го усвои знаењето. Zhai, 2022, 4.

Меѓутоа, за да студентот „паметно“ ја користи ВИ, потребно е таа да се вметне во наставниот курикулум, знаејќи ја нејзината предност и минимизирајќи ги ризиците. Втор услов е, дозвола на студентите да користат компјутер и ВИ во учењето со што ќе им се овозможи да ги користат на паметен начин. Трет услов е и подготвеноста на професорите за користење на ВИ во нивната работа како и во работата со студентите.

Доколку студентите одлучат да користат ВИ во текот на нивното студирање треба да ги имаат на ум предностите и недостатоците на моделот, како од научен аспект така и од етички аспект.

3. МЕТОДОЛОГИЈА

Цел на истражувањето

Целта на ова истражување е да видиме дали, колку често и зошто студентите на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Филолошки факултет – наставна насока, го користат ChatGPT – моделот во нивното студирање.

Хипотези

Општата хипотеза која ја поставивме е дека студентите малку го користат ChatGPT – моделот во нивното студирање.

Посебна хипотеза:

X1: Студентите малку го користат ChatGPT – моделот во нивното студирање од причина што не ја знаат неговата намена, начинот на употреба и неговата точност во податоците.

Популација и примерок

Популацијата во истражувањето е конечна. Во истражувањето беа вклучени 44 студенти од Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Филолошки факултет – наставна насока, од 3 и 4 година, Кампус во Штип и Кампус во Струмица. Истражувањето го извршија авторите на трудот.

Инструменти и техники на истражувањето

Во истражувањето од инструменти е користен анонимен анкетен прашалник составен од 9 прашања, од кои 8 од затворен тип и 1 прашање од отворен тип. Од техниките е користено анкетирање.

4. РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Податоците добиени од истражувањето ги добивме од одговорите на студентите на анкетниот прашалник.

По првото и второто прашање, резултатите кои ги добивме укажуваат дека студентите користат ИТ во учењето и тоа го прават секојдневно. Имено, од вкупно анкетирани 44 студенти, сите или 100% одговорија дека користат секој ден ИТ во текот на нивното студирање.

Графикон 1.

Извор:автори

Графикон 2.

Извор:автори

На третото прашање, студентите одговорија дека имаат слушнато за ВИ и конкретно за ChatGPT – моделот и тоа: од вкупно анкетирани 44 студенти, 40 од нив (или 90,9%) имаат слушнато за ВИ и конкретно за ChatGPT – моделот, а 4 студенти (9,09%) немаат слушнато.

Графикон 3.

Извор:автори

На четвртото прашање, од вкупно анкетирани 44 студенти, 13 (29,54%) од нив користат ChatGPT – модел во студирањето / учењето, а 31 (70,45%) од нив не користат ChatGPT – модел во студирањето / учењето. Ова може да се види од графиконот 4.

Графикон 4.

Извор:автори

На петото прашање, одговорија само студентите кои на претходното прашање одговорија дека користат ChatGPT – модел во студирањето / учењето, а резултатите се следни: од вкупно 13 студенти, 1(7,69%) студент користи ChatGPT – модел во студирањето / учењето за истражување, 8 (61,53%) за пишување есеи, 4 (30,76%) за пишување проектна задача, а за барање одговори на прашања и друго се изјаснија 0 студенти.

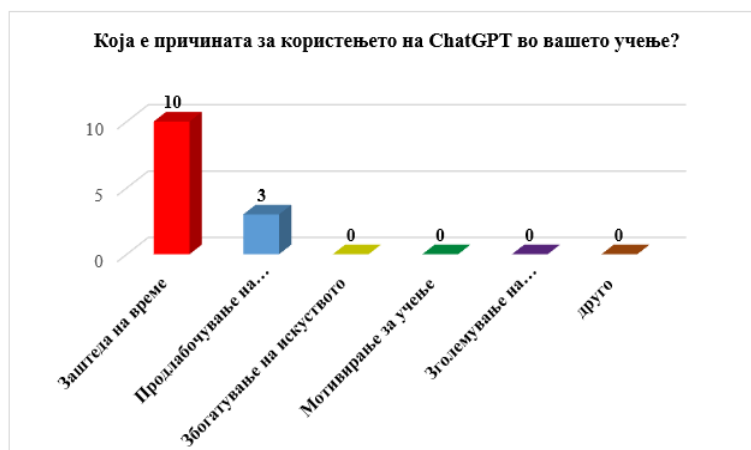
Графикон 5.

Извор:автори

На шестото прашање, ги добивме следниве резултати:

Графикон 6.

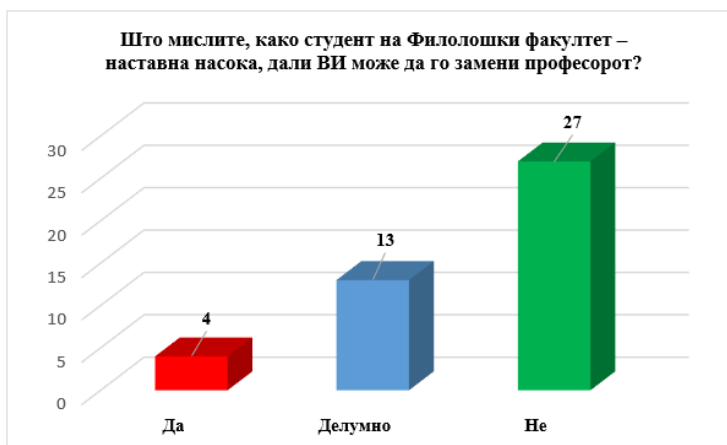

Извор:автори

Од вкупно анкетирани 13 студенти кои го користат ChatGPT – модел во студирањето / учењето, 10 (76,92%) од нив го користат ChatGPT – моделот за да заштедат време, 3 (23,07%) од нив за продлабочување на знаењата, а 0 студенти за збогатување на искуството, мотивирање за учење, зголемување на креативноста и друго.

На седмото прашање: Што мислите, како студент на Филолошки факултет – наставна насока, дали ВИ може да го замени професорот?, ги добивме следниве резултати:

Графикон 7.

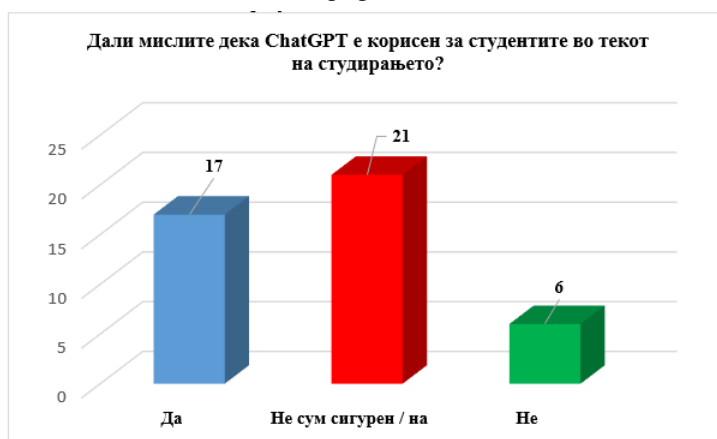
Извор:автори

Од вкупно 44 анкетирани студенти, 27 (61,36%) одговориле дека Ви не може да го замени професорот, 13 (29,54%) мислат дека делумно може Ви да го замени професорот и 4 од нив или (9,09%) сметаат дека Ви може да го замени професорот.

На осмото прашање, кое беше од отворен тип, испитаните студенти да го дадат своето мислење околу предностите и недостатоците / ризиците од користењето на ChatGPT во текот на студирањето, сумирано ги добивме следниве искази за предностите на моделот: постигнување на индивидуалност во учењето, стекнување на нови ИТ вештини и голем број на податоци од одредена тема, кои не се достапни во пишана / печатена форма. Како недостатоци или ризици студентите најмногу одговорија дека се плашат од: немањето можност да се провери точноста на податоците, дека изработката на одреден есеј, проектна задача и слично, не е лична, не е лично нивна (моралниот аспект) и можноста од злоупотреба на приватноста, односно на нивните приватни податоци.

На деветтото прашање од анкетниот прашалник: дали мислите дека ChatGPT е корисен за студентите во текот на студирањето?, ги добивме следниве резултати:

Графикон 8.

Извор:автори

Од вкупно анкетирани 44 студенти, 21 (47,72%) не се сигурни во корисноста од ChatGPT – модел во текот на нивното студирање, 17 (38,63%) мислат дека имаат корист и 6 (13,63%) дека ChatGPT – моделот не е корисен во текот на нивното студирање.

5. ЗАКЛУЧОК

Влијанието на ChatGPT – моделот почнува да се чувствува во сите сфери од нашето дејствување вклучувајќи го и образованието. Анализирајќи ги одговорите на студентите од Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Филолошки факултет – наставна насока можеме да кажеме дека сè уште ВИ не е длабоко навлезена во студирањето на овие студенти / испитаници. Не го добро познаваат моделот, не го користат во доволен број плашејќи се од ризиците во нивното студирање. Како ризици ги наведуваат точноста на податоците, автентичноста, непознавајќи ја неговата намена и примена. Сметаат дека во општествените и јазичните науки нема голема потреба од моделот и во разговор со нив истакнуваат дека сами, самостојно и лично сакаат да стекнат знаења, да прочитаат печатена литература, сами да преведуваат и сами да ги обработуваат литературните дела сфаќајќи ги на свој автентичен начин.

Со ова истражување ја потврдиме нашата хипотеза дека студентите малку го користат ChatGPT – моделот во нивното студирање, како и посебната хипотеза дека студентите малку го користат ChatGPT – моделот во нивното студирање од причина што не ја знаат неговата намена, начинот на употреба и неговата точност во податоците.

Овде големо влијание можат да извршат професорите, педагози и методичари кои ќе им ги пренесат сопствените искуства на студентите, од користењето на овој модел од аспект на подобрување на квалитетот на наставата (како идни наставници и професори), подобрување на оценувањето на учениците, мотивирањето на учениците за стекнување на знаења, развивање на креативноста и кај нив, а преку нив и кај учениците и секако заштедата на време при подготовка за наставен час.

Треба подлабоко да се навлезе во оваа проблематика, истражувајќи ги сите аспекти на влијание на ВИ. Како труд авторите сакаат да го насочат научно – истражувачкиот поглед кај студентите и професорите за понатамошни истражувања докажувајќи ја корисноста и позитивните аспекти на ВИ во студирањето и образованието на студентите, имајќи ги во предвид и недостатоците и ризиците кои ги носи ВИ и новите технологии.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

Aggarwal, C. C. (2021). Artificial Intelligence (A Textbook). eBook ISBN 978-3-030-72357-6. Springer Cham
Ertel, W. (2018). Introduction of Artificial Intelligence. eBook ISBN 978-3-319-58487-4. Springer Cham
Goršić, P. (2023). Značajke i utjecaj ChatGPT-a, (дипломски труд). Sveučilište u Rijeci – Fakultet informatike i digitalnih tehnologija. Rijeka

- Janičić, P., & Nikolić, M. (2024). Veštačka inteligencija – četvrto izdanje. Matematički fakultet Univerziteta. Beograd
- Jones, B. (2023). ChatGPT Basics> Exploring Its Origins, Uses, and Misuses. Data Literacy Press;1st edition. eBook
- Kisindžer, H., Šmit, E., & Hatenloker, D. (2022). Doba veštačka inteligencija i naša ljudska budućnost. Club Plus. Beograd
- Milosavljević, M. (2015). Veštačka inteligencija. Univerzitet Singidunum. Beograd
- Norvig, P., & Russell, S. (2011). Veštačka inteligencija – Savremeni pristup. CET. Beograd
- Prlja, D., Gasmi, G., & Korać, V. (2022). Ljudska prava i veštačka inteligencija (Monografija 182). Institut za uporedno pravo. Beograd
- Žderić, A. (2023). Mogućnosti primjene ChatGPT u studiranju (diplomski rad). Sveučilište u Zagrebu. Učiteljski fakultet odsjek za učiteljske studije. Zagreb